

ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

1. ΓΕΝΙΚΑ

ΣΧΟΛΗ	ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ		
ΤΜΗΜΑ	ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ		
ΕΠΙΠΕΔΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	7		
ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ		ΕΞΑΜΗΝΟ ΣΠΟΥΔΩΝ	1 ^ο
ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΗΓΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΕΡΓΟΥ ΣΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΛΟΥΚΕΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ		
ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ	ΛΟΥΚΕΡΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ		
ΑΥΤΟΤΕΛΕΙΣ ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ		ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΩΡΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ
σε περίπτωση που οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται σε διακριτά μέρη του μαθήματος π.χ. Διαλέξεις, Εργαστηριακές Ασκήσεις κ.λπ. Αν οι πιστωτικές μονάδες απονέμονται ενιαία για το σύνολο του μαθήματος αναγράψτε τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και το σύνολο των πιστωτικών μονάδων			
Σεμινάριο/Διαλέξεις και Ασκήσεις εφαρμογής		3	5
ΤΥΠΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	Επιστημονικής Περιοχής / Ανάπτυξης Δεξιοτήτων		
<i>Υποθέτου, Γενικών Γνώσεων, Επιστημονικής Περιοχής, Ανάπτυξης Δεξιοτήτων</i>			
ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ:	-		
ΓΛΩΣΣΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ και ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ:	Ελληνική		
ΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΠΡΟΣΦΕΡΕΤΑΙ ΣΕ ΦΟΙΤΗΤΕΣ ERASMUS	ΟΧΙ		
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΑ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ (URL)			

2. ΜΑΘΗΣΙΑΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Με την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος ο/η φοιτητής/τρια θα είναι σε θέση:

α) σε ότι αφορά γνώσεις:

- να γνωρίζει, να κατανοεί και να επικοινωνεί αποτελεσματικά βασικές αλλά και περισσότερο σύνθετες έννοιες και διαδικασίες που αφορούν στην ηγεσία και την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και του έργου του εκπαιδευτικού τόσο στις σχολικές μονάδες όσο και στην σχολική τάξη με ιδιαίτερη αναφορά στην ειδική αγωγή και τη συμπεριληπτική εκπαίδευση.
- να γνωρίζει και να κατανοεί τις διαφορετικές θεωρίες και τα διαφορετικά μοντέλα διοίκησης / ηγεσίας και αξιολόγησης στις εκπαιδευτικές δομές και τους εκπαιδευτικούς οργανισμούς
- να γνωρίζει, να κατανοεί κριτικά και να αναστοχάζεται πάνω στις εκπαιδευτικές πολιτικές και στο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας, διοίκησης και αξιολόγησης των σχολικών μονάδων και του εκπαιδευτικού έργου, ιδιαίτερα στις δομές ειδικής αγωγής
- να γνωρίζει, να κατανοεί κριτικά και να αναστοχάζεται πάνω στο ευρωπαϊκό και διεθνές πλαίσιο πολιτικών και πρακτικών που αφορούν την ηγεσία και την αξιολόγηση στην εκπαίδευση με έμφαση στην ειδική αγωγή
- να διατυπώνει τεκμηριωμένες κρίσεις, αναλύσεις, ερμηνείες και εξηγήσεις για ζητήματα

ηγεσίας και αξιολόγησης της εκπαίδευσης

β) σε ότι αφορά δεξιότητες:

- να είναι σε θέση να σχεδιάζει εργαλεία, να συλλέγει, να κατανοεί και να χρησιμοποιεί δεδομένα και στοιχεία και να τα μετασχηματίζει σε πλήρη και τεκμηριωμένα σχέδια δράσης με στόχο τη βελτίωση της εκπαίδευσης στη σχολική μονάδα, σε συνεργασία με τα υπόλοιπα μέλη της σχολικής κοινότητας
- να χρησιμοποιεί ορθά και αποτελεσματικά τα εργαλεία που έχει στη διάθεσή του για να προγραμματίζει και να εφαρμόζει τις πτυχές διοίκησης / ηγεσίας και αξιολόγησης που την / τον αφορούν, ασκώντας τον ηγετικό ρόλο που αναμένεται από αυτήν / αυτόν με έμφαση στο μετασχηματιστικό τύπο ηγεσίας
- να μπορεί να κινητοποιεί τους απαραίτητους υλικούς και άυλους πόρους για την αποτελεσματική διοίκηση και την ουσιαστική αξιολόγηση στη σχολική μονάδα
- να επικοινωνεί αποτελεσματικά την τις ιδέες, τα σχέδια και τις διαδικασίες στα μέλη της σχολικής κοινότητας (εκπαιδευτικούς γονείς, μαθητές) και της τοπικής κοινωνίας με επαγγελματισμό, και με δομημένη επιχειρηματολογία
- να σκέφτεται, να αξιολογεί καταστάσεις, να επαναπροσδιορίζει το πλαίσιο μέσω της αξιολόγησης και να εμπλέκεται δημιουργικά και καινοτόμα σε ζητήματα (α) προαγωγής της συμπερίληψης και της μάθησης των μαθητών, (β) συμμετοχής και κινητοποίησης των γονέων και της τοπικής κοινωνίας (άνοιγμα του σχολείου στην κοινωνία) και (γ) υποστήριξης της διδακτικής πράξης και εν γένει της εκπαιδευτικής πρακτικής και της επαγγελματικής ανάπτυξης του εκπαιδευτικού καθώς και λοιπού προσωπικού της σχολικής μονάδας

γ) σε ότι αφορά ικανότητες:

- να διαχειρίζεται αποτελεσματικά ζητήματα ανθρώπινου δυναμικού, λειτουργίας, διοίκησης και αξιολόγησης στην εκπαιδευτική δομή που υπηρετεί
- να θέτει στόχους και να μετατρέπει ιδέες και σχέδια σε δράσεις αξιοποιώντας τις γνώσεις και τις δεξιότητες που απέκτησε
- να επιδεικνύει δημιουργική και συνθετική ικανότητα και ιδιαίτερη δεξιότητα επίλυσης προβλημάτων που σχετίζονται με την εργασία
- να αναλαμβάνει την ευθύνη λήψης αποφάσεων σε προβληματικές καταστάσεις που αφορούν ζητήματα λειτουργίας, διοίκησης και αξιολόγησης στη σχολική μονάδα, ασκώντας το έργο αυτό στο πλαίσιο της συνεννόησης, της δημιουργίας συναινέσεων και της αποφυγής συγκρούσεων και κρίσεων.

Γενικές Ικανότητες

Λαμβάνοντας υπόψη τις γενικές ικανότητες που πρέπει να έχει αποκτήσει ο πτυχιούχος (όπως αυτές αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος και παρατίθενται ακολούθως) σε ποια / ποιες από αυτές αποσκοπεί το μάθημα:

Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών

Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις

Λήψη αποφάσεων

Αυτόνομη εργασία

Ομαδική εργασία

Εργασία σε διεθνές περιβάλλον

Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον

Παραγωγή νέων ερευνητικών ιδεών

Σχεδιασμός και διαχείριση έργων

Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα

Σεβασμός στο φυσικό περιβάλλον

Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας

και ευαισθησίας σε θέματα φύλου

Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής

Προαγωγή της ελεύθερης, δημιουργικής και επαγωγικής σκέψης

3. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Θεματικές ενότητες του μαθήματος:

1. Βασικές θεωρίες, έννοιες και προσεγγίσεις της ηγεσίας και διοίκησης στην εκπαίδευση. Διεθνείς τάσεις, μοντέλα και πρακτικές.

2. Ηγεσία, διοίκηση και χρηματοδότηση στην ελληνική εκπαίδευση. Θεσμικό πλαίσιο, διαδικασίες και πρακτικές.

3. Ηγεσία για τη μάθηση και την δίκαιη και συμπεριληπτική εκπαίδευση.
4. Η λήψη αποφάσεων στην εκπαίδευση. Θεωρίες, τεχνικές, διαδικασίες.
5. Εκπαιδευτικό μάνατζμεντ και ηγεσία στην εκπαίδευση. Ηγεσία και βελτίωση στο πλαίσιο του σχολείου.
6. Βασικές θεωρίες, έννοιες και προσεγγίσεις εκπαιδευτικής αξιολόγησης και αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στις σχολικές μονάδες.
7. Η αξιολόγηση ως στοιχείο της διοικητικής και της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Διεθνείς τάσεις, μοντέλα και πρακτικές.
8. Διοίκηση Ολικής Ποιότητας (ΔΟΠ) και Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης (ΚΠΑ).
9. Αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, των μαθητών και των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα. Ιστορική αναδρομή, θεσμικό πλαίσιο, πολιτικές, διαδικασίες και πρακτικές.
10. Μοντέλα εκπαιδευτικής αξιολόγησης οργανισμών (EFQM, CIPP, GRIDS, BSC, κλπ) και δυνατότητες προσαρμογής τους στο πεδίο της ειδικής αγωγής.
11. Διαδικασίες αξιολόγησης του εκπαιδευτικού έργου στις σχολικές μονάδες ειδικής αγωγής. Θεσμικές διαστάσεις και μελέτες περίπτωσης.
12. Αυτοαξιολόγηση Εκπαιδευτικού Έργου: Μια θεωρητική προσέγγιση με έμφαση στην Ειδική Αγωγή.

4. ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ και ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ - ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

<p>ΤΡΟΠΟΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ <i>Πρόσωπο με πρόσωπο, Εξ αποστάσεως εκπαίδευση κ.λπ.</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Εξ αποστάσεως εκπαίδευση • Πρόσωπο με πρόσωπο διδασκαλία (συντονιστικές συναντήσεις) 												
<p>ΧΡΗΣΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ <i>Χρήση Τ.Π.Ε. στη Διδασκαλία, στην Εργαστηριακή Εκπαίδευση, στην Επικοινωνία με τους φοιτητές</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Χρήση διαδικτύου στη διδασκαλία • Χρήση συστήματος εξ αποστάσεως μάθησης - σύγχρονη και ασύγχρονη διδασκαλία • Χρήση ψηφιακού οπτικο-ακουστικού υλικού στη διδασκαλία (παρουσιάσεις σε power point, αποσπάσματα οπτικοακουστικού υλικού, διαδικτυακές πηγές) • Υποστήριξη της μαθησιακής διαδικασίας μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας. • Χρήση εργαλείων web2.0 • Επικοινωνία με την χρήση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου 												
<p>ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ <i>Περιγράφονται αναλυτικά ο τρόπος και μέθοδοι διδασκαλίας. Διαλέξεις, Σεμινάρια, Εργαστηριακή Άσκηση, Άσκηση Πεδίου, Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας, Φροντιστήριο, Πρακτική (Τοποθέτηση), Κλινική Άσκηση, Καλλιτεχνικό Εργαστήριο, Διαδραστική διδασκαλία, Εκπαιδευτικές επισκέψεις, Εκπόνηση μελέτης (project), Συγγραφή εργασίας / εργασιών, Καλλιτεχνική δημιουργία, κ.λπ.</i> <i>Αναγράφονται οι ώρες μελέτης του φοιτητή</i></p>	<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="683 1704 1043 1765">Δραστηριότητα</th> <th data-bbox="1043 1704 1353 1765">Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="683 1765 1043 1800">Σεμινάρια/Διαλέξεις</td> <td data-bbox="1043 1765 1353 1800">36</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1800 1043 1868">Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας</td> <td data-bbox="1043 1800 1353 1868">30</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1868 1043 1980">Εκπόνηση μελέτης (project)/Μελέτες περίπτωσης/Παραδείγματα</td> <td data-bbox="1043 1868 1353 1980">20</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 1980 1043 2016">Συγγραφή εργασιών</td> <td data-bbox="1043 1980 1353 2016">39</td> </tr> <tr> <td data-bbox="683 2016 1043 2040">Σύνολο Μαθήματος (25</td> <td data-bbox="1043 2016 1353 2040">125</td> </tr> </tbody> </table>	Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου	Σεμινάρια/Διαλέξεις	36	Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	30	Εκπόνηση μελέτης (project)/Μελέτες περίπτωσης/Παραδείγματα	20	Συγγραφή εργασιών	39	Σύνολο Μαθήματος (25	125
Δραστηριότητα	Φόρτος Εργασίας Εξαμήνου												
Σεμινάρια/Διαλέξεις	36												
Μελέτη & ανάλυση βιβλιογραφίας	30												
Εκπόνηση μελέτης (project)/Μελέτες περίπτωσης/Παραδείγματα	20												
Συγγραφή εργασιών	39												
Σύνολο Μαθήματος (25	125												

<p>για κάθε μαθησιακή δραστηριότητα καθώς και οι ώρες μη καθοδηγούμενης μελέτης ώστε ο συνολικός φόρτος εργασίας σε επίπεδο εξαμήνου να αντιστοιχεί στα standards του ECTS</p>	<p>ώρες φόρτου εργασίας ανά πιστωτική μονάδα)</p>	
<p>ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΦΟΙΤΗΤΩΝ <i>Περιγραφή της διαδικασίας αξιολόγησης</i></p> <p><i>Γλώσσα Αξιολόγησης, Μέθοδοι αξιολόγησης, Διαμορφωτική ή Συμπερασματική, Δοκιμασία Πολλαπλής Επιλογής, Ερωτήσεις Σύντομης Απάντησης, Ερωτήσεις Ανάπτυξης Δοκιμίων, Επίλυση Προβλημάτων, Γραπτή Εργασία, Έκθεση / Αναφορά, Προφορική Εξέταση, Δημόσια Παρουσίαση, Εργαστηριακή Εργασία, Κλινική Εξέταση Ασθενούς, Καλλιτεχνική Ερμηνεία, Άλλη / Άλλες</i></p> <p><i>Αναφέρονται ρητά προσδιορισμένα κριτήρια αξιολόγησης και εάν και που είναι προσβάσιμα από τους φοιτητές.</i></p>	<p>Η γλώσσα αξιολόγησης είναι η ελληνική. Η μέθοδος αξιολόγησης είναι «Διαμορφωτική Δοκιμασία» / «Γραπτή Εργασία» / «Δημόσια Παρουσίαση» Η αξιολόγηση του μαθήματος προϋποθέτει (α) την εκπόνηση ατομικών εργασιών που αφορούν στις επιμέρους διδακτικές ενότητες του μαθήματος, οι οποίες παραδίδονται με συμφωνημένες προθεσμίες μετά την ολοκλήρωση της ενότητας και (β) την εκπόνηση από κάθε Ομάδα Φοιτητών, στην οποία μπορούν να συμμετέχουν από δύο (2) έως τέσσερα (4) άτομα, μιας πρωτότυπης γραπτής εργασίας / μελέτης, με βάση τη συνεννόηση με τον/τους διδάσκοντες. Το σχέδιο της ομαδικής εργασίας / μελέτης κατατίθεται κατά τη 2η εβδομάδα μαθημάτων και η εκπόνησή του παρακολουθείται συστηματικά από τους διδάσκοντες μέσω των συμβουλευτικών συναντήσεων. Η κατάθεση της εργασίας / μελέτης γίνεται από την 11η έως τη 12η εβδομάδα μαθημάτων.</p> <p>Η παρακολούθηση των διαλέξεων είναι υποχρεωτική.</p> <p>Σκοπός αξιολόγησης: Ο έλεγχος της πορείας των φοιτητών σε σχέση με τους εκπαιδευτικούς στόχους, ανατροφοδότηση και ενδεχόμενη τροποποίηση της διδασκαλίας. Κριτήρια Αξιολόγησης: 1. Εκπόνηση εργασιών και μελέτης σύμφωνα με τις Οδηγίες που παρέχονται στις σύγχρονες και ασύγχρονες Συμβουλευτικές Συναντήσεις. 2. Γλωσσική σαφήνεια, νοηματική πληρότητα, επαρκής τεκμηρίωση, επιστημονική επάρκεια. 3. Δημόσια Παρουσίαση της ομαδικής εργασίας / μελέτης</p>	

5. ΣΥΝΙΣΤΩΜΕΝΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αναστασιάδης, Π., Καγκά, Ε., Λουκέρης, Δ., Μαντάς, Π. & Τραντάς, Π. (2011), «Μείζον Πρόγραμμα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών»: Μελέτη διερεύνησης των επιμορφωτικών αναγκών των εκπαιδευτικών», περιοδικό *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, τ.τ. 16 & 17, σ.σ. 126-154.

Γιαννούλας, Α., Λουκέρης, Δ. & Μέλλα, Α. (2011). Η σημασία της αυτοαξιολόγησης και της ανάπτυξης γνωστικών στρατηγικών αυτορρυθμιζόμενης μάθησης κατά την εκμάθηση μιας δεύτερης ξένης γλώσσας. *Η χάρη θέλει αντίχαρη: αφιέρωμα στον Καθηγητή Αντώνιο Κ. Δαναοσσή-Αφεντάκη*. Αθήνα: ΕΚΠΑ-ΦΠΨ-Τομέας Παιδαγωγικής, σ.σ. 497-508.

Γκορτσά Χρ., Λουκέρης Δ., Συρίου Ι. και Ταβουλάρη Ζ. (2016) CIPP: Αξιολόγηση και Βελτίωση των Αναλυτικών Προγραμμάτων Σπουδών. *ΜΕΝΤΟΡΑΣ*, τ. 14, σελ. 139-149.

Δούκας, Χ. (2001). Ποιότητα και Αξιολόγηση στην εκπαίδευση: Συνοπτική Ερευνητική Επισκόπηση. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 1, 172-185.

Κουτούζης, Μ. (1999). Ο προγραμματισμός στην εκπαίδευση στο Α. Αθανασούλα – Ρέππα (Επιμ.), *Διοίκηση Σχολικών Μονάδων*. Πάτρα: ΕΑΠ.

Κριεμάδης, Θ., Παπαιωάννου, Α., Γκιόκας, Α. & Τερζούδης Χ. (2006). Οι Επιπτώσεις της Ενδυνάμωσης του Ανθρώπινου Δυναμικού στην Αποτελεσματική Διοίκηση των Επιχειρήσεων και Οργανισμών. *Διοίκηση και Οικονομία. Εξαμηνιαία Επιστημονική Επιθεώρηση*, 3, σελ. 111-129.

Ζαβλανός, Μ. (1999). *Οργανωτική Συμπεριφορά*. Αθήνα : Έλλην.

Ζαβλανός, Μ. (2002). *Μάνατζμεντ*. Αθήνα: Έλλην

Κωνσταντίνου, Χ. (2002). Η αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή σύμφωνα με το Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*, 7.

Λουκέρης, Δ., Λουκέρη Παρασκευή – Ιωάννα & Μαθιουδάκη Μ. (2015). Οι αντιλήψεις των γονέων για την έννοια της Ολικής Ποιότητας στη Σχολική Μονάδα σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Μοντέλο Αριστείας (EFQM), *Κίνητρον*, τ. 14, σσ. 43-52.

Λουκέρης Δ., Μαντάς Π., Μπαμπίλης Δ., και Συρίου Ι. (2014). Το portfolio ως εργαλείο μάθησης και ανατροφοδότησης του εκπαιδευτικού. *Συγκριτική και Διεθνής Εκπαιδευτική Επιθεώρηση*, τ. 22.

Λουκέρης, Δ., Μαντάς, Α. & Μέλλα, Α. (2010). Το χαρτοφυλάκιο επιδόσεων και δραστηριοτήτων του μαθητή (portfolio) ως εναλλακτικός τρόπος αξιολόγησής του. *Μέντορας*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, τ. 12, σ.σ. 77-86.

Λουκέρης, Δ., Κατσαντώνη, Σ. & Συρίου, Ι. (2009). Αξιολόγηση του έργου του εκπαιδευτικού. *Επιθεώρηση Εκπαιδευτικών Θεμάτων*. Αθήνα: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, τ. 15, σ.σ. 180-194.

Λουκέρης, Δ. & Σταματοπούλου, Ε. (2004). Αξιολόγηση των προβλημάτων σχεδιασμού και εφαρμογής των προγραμμάτων των ολοήμερων δημοτικών σχολείων της περιφέρειας Πειραιά σύμφωνα με τις απόψεις των διευθυντών ή των υπευθύνων τους. Στο *Το Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο ως εκπαιδευτική καινοτομία*. Αθήνα: Εκδόσεις Ατραπός, σ.σ. 99-122

Λουκέρης, Δ & Ταβουλάρη, Ζ. (2005). Ποιότητα σχολικής εκπαίδευσης και Ολοήμερο Δημοτικό Σχολείο. Στο *Ολοήμερο Σχολείο: Θεωρία – Πράξη και Αξιολόγηση* (Επιμέλεια Δ. Λουκέρης). Αθήνα: εκδόσεις Πατάκη, σ.σ. 15-74.

Λουκέρης, Δ., Καραμπατζάκη, Ζ. & Σταματοπούλου, Ε. (2005). Αξιολόγηση του θεσμού του Ολοήμερου Δημοτικού Σχολείου. Μια κριτική προσέγγιση σύμφωνα με τις απόψεις των Διευθυντών και Υποδιευθυντών ή Υπευθύνων τους. Στο *Ολοήμερο Σχολείο: Θεωρία – Πράξη και Αξιολόγηση* (Επιμέλεια Δ. Λουκέρης). Αθήνα: Πατάκης, σ.σ. 349-397.

Λουκέρης, Δ. & Συρίου, Ι. (2007). Η σχολική αποτελεσματικότητα και ο ρόλος της στην ποιοτική

αναβάθμιση της λειτουργίας του Ολοήμερου Σχολείου. Μια βιβλιογραφική ανασκόπηση. *Επιστημονική εφημερίδα της Σχολής Επιστημών Αγωγής του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, 20, σ.σ. 111-130.

Μπουραντάς, Δ. (2005). *Ηγεσία: Ο δρόμος της Διαρκούς Επιτυχίας*. Αθήνα: Κριτική.

Πασιαρδής, Π. (2004). *Εκπαιδευτική ηγεσία: από την περίοδο της ευμενούς αδιαφορίας στη σύγχρονη εποχή*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Σαϊτής, Χ. Α. (2008). *Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης*. Αθήνα: Αυτοέκδοση.

Crockett, J. B., Billingsley, B., & Boscardin, M. L. (2012). *Handbook of leadership and administration for special education*. Routledge.

Armstrong, F., Armstrong, D., & Barton, L. (2016). *Inclusive education: policy, contexts and comparative perspectives*. Routledge.

Ainscow, M., & Sandill, A. (2010). Developing inclusive education systems: the role of organisational cultures and leadership. *International Journal of Inclusive Education*, 14(4), 401-416.

Darling-Hammond, Linda (2013). *Getting Teacher Evaluation Right: What Really Matters for Effectiveness and Improvement*. New York: Teachers College Press.

Kauffman, J. M., Hallahan, D. P., & Pullen, P. C. (Eds.). (2011). *Handbook of special education*. Routledge.

Loukeris, D., Psycharis, S., Mantas, P. & Mpotsari, E. (2014). The impact of the computational inquiry based experiment on metacognitive experiences, modelling indicators and learning performance. *Computer & Education*, v. 72, pp. 90-99.

Loukeris, D., Verdis, A., Karabatzaki, Z. & Syriou, I. (2009), Aspects of the effectiveness of the greek holoimero ('all-day') primary school. *Mediterranean Journal of educational studies*, V14, n. 2/2009: 161-174

Rumble, G. (1997). *The Cost and Economics of Open and Distance Education*, London: Kogan Page.

Scriven, M. (1991). *Beyond Formative and Summative Evaluation*. In *Evaluation and Education: At Quarter Century*, (Ed.) M. W. McLaughlin and D. C. Phillips Chicago: University of Chicago Press, pp 19-64. 44

Salvia, J., Ysseldyke, J., & Witmer, S. (2012). *Assessment: In special and inclusive education*. Cengage Learning.

Solmon, L. (1987). The Range of Educational Benefits In G. Psacharopoulos (Ed.), *Economics of Education: Research and Studies*, Oxford: Pergamon Press.

Stillwell, W., Seaver, D., and Edwards, W. (1981). A comparison of Weight Approximation Techniques in Multiattribute Utility Decision Making. *Organizational Behavior and Human Performance*, Vol. 28, pp. 62 – 77.

Stoll, L., and Fink, D. (1996). *Changing our Schools: Linking School Effectiveness and School Improvement*. Buckingham: Open University Press.

Strauss, A., and Corbin, J. (1990). *Basics of Qualitative Research: Grounded Theory Procedures and Techniques*. London: Sage.

Worthen, B., Sanders, J. & Fitzpatrick, J. (1997). *Program Evaluation. Alternative Approaches and Practical Guidelines*. New York: McMillan.

Young, M. (2000). Improving vocational education: trans-European comparisons of developments in the late 1990s. In Marja-Leena Stenstrom, & J. Lasonen, (Eds), *Strategies for Reforming Initial Vocational Education and Training in Europe. Final Report of the Project*. Leonardo da Vinci/Transnational Pilot Projects: Multiplier Effect, Strand III.3.a. Sharpening Post-16 Education Strategies by Horizontal and Vertical Networking (1997-2000).